

schriftelijke vragen (art. 18 rvo)

datum	:	17 juni 2019	
steller(s)	:	Lianne Duiven (GroenLinks) en Patrick Hegeman (B06)	
onderwerp	:	Snoeihoutcentrale in Lingewaard?	
ontvangst griffie	:	19 juni 2019	(in te vullen door de griffie)

(* : weghalen hetgeen niet van toepassing is)

De onderstaande vragen zijn gericht aan het college van burgemeester en wethouders.

Verzocht wordt de vragen schriftelijk te beantwoorden.

Aanleiding / toelichting:

Tijdens de presentatie over windvisie en zonvisie op 23 mei 2019 bleek dat er sprake is van de bouw van een snoeihoutcentrale.

Ook in Dagblad De Gelderlander van vrijdag 7 juni stond een artikel over de komst van een snoeihoutcentrale <https://www.gelderlander.nl/lingewaard/warmtenet-voor-huissense-wijken-zilverkamp-en-driegarden~a30619ff/>. Volgens dagblad Trouw geeft een houtcentrale veel CO2 en fijnstof <https://www.trouw.nl/groen/waarom-biomassa-een-grotere-klimaatkiller-is-dan-steenkool-~a8d089d1/>. Ook de gemeenteraad en de bevolking van Arnhem maakt bezwaar tegen een biomassacentrale, gestookt op afvalhout, getuige het bericht daarover van 1 juni 2019.

In Nijmegen is een warmtenet eveneens omstreden <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2287218-kritiek-op-aanleg-warmtenet-in-nijmegen-is-les-voor-andere-gemeenten.html>.

Uit een onderzoek van Probos (juni 2018) blijkt dat het regionale snoeihout nagenoeg op is.

http://probos.nl/images/pdf/rapporten/Rap2018_Beschikbaarheid_NL_verse_houtige_biomassa.pdf

Wereldwijd gezien gaat de ontbossing onverminderd door, met een tempo van jaarlijks drie maal de oppervlakte van Nederland <https://www.trouw.nl/groen/bedrijven-doen-te-weinig-om-ontbossing-tegen-te-gaan-zegt-greenpeace~a7690b31/>. Ook in Nederland is heraanplant onzeker. Bij de actuele omvorming van bossen naar heidevelden is herplant niet verplicht. Voor een adequate aanpak van het klimaatprobleem én van het biodiversiteitsprobleem is juist massale bosaanplant vereist in plaats van het opstoken van hout in bio-energiecentrales. Vanwege herstel en opbouw van biodiversiteit (inclusief nutriëntenbalans) dient resthout in bossen en houtwallen juist te blijven liggen.

Graag krijgen GroenLinks en B06 antwoord op de volgende vragen:

1. Is er een vergunning afgegeven voor de snoeihoutcentrale of wordt deze nog aangevraagd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer heeft deze ter inzage gelegen?
2. Voor welke periode is deze vergunning afgegeven?
3. Houtstook leidt tot een zogenaamde CO2-schuld die pas na 20 tot 100 jaar wordt gecompenseerd indien herplant van bomen plaatsvindt. Deze extra CO2-uitstoot door houtstook kan het klimaat niet gebruiken. De CO2-concentratie in de atmosfeer dient juist te dalen (zie artikel Trouw). Is het college het eens met GroenLinks en B06 dat een houtgestookte centrale geen oplossing kan zijn voor het verminderen van CO2?

4. Is het college het met GroenLinks en B06 eens dat een snoeihoutcentrale een beladen onderwerp is, zeker met een biogascentrale ernaast die regelmatig negatief in het nieuws komt, en dat het daardoor belangrijk is dat er draagvlak is voor deze snoeihoutcentrale? Zo ja, waarom is het plan (nog) niet aan raad en inwoners voorgelegd? Zo nee, waarom niet?
5. Welk soort hout wordt gebruikt voor deze centrale, waar komt dit hout vandaan en hoe wordt dit gecontroleerd? Komt het hout uit FSC-beheerde bossen?
6. Wat is de maximale afstand waarvandaan snoeihout gaat worden betrokken?
7. Hoeveel warmte levert de centrale jaarlijks op en hoeveel snoeihout (in ton droge stof per jaar) is daarvoor nodig?
8. Zijn er berekeningen van de CO₂- en fijnstof-uitstoot als gevolg van vervoer, bewerking van snoeihout en verbranding? Dit ten opzichte van de CO₂-vastlegging door bijgroei.
9. Vanuit het RIVM wordt erop gewezen dat houtstook schadelijk is voor milieu en volksgezondheid, met name door de uitstoot van fijnstof.
Hoeveel fijnstof wordt uitgestoten bij de verbranding in deze snoeihoutcentrale (in ton droge stof per jaar)? Hoeveel stijgt de fijnstof concentratie op leefniveau rondom deze centrale? Leidt dit tot normoverschrijding? Vindt er een continue monitoring van de uitstoot van fijnstof plaats? Zo nee, waarom niet? Wordt er gemonitord op koolmonoxide (gidsparameter voor onvolledige verbranding)? Zo nee, waarom niet? Op welke andere luchtverontreinigende stoffen wordt de uitstoot gemonitord?
10. De verbranding van het natte snoeihout (ca 50% vocht) vindt plaats op slechts ca 450 graden. Bij een afvalverbrandingscentrale dient de verbrandingstemperatuur minimaal 850 graden te zijn om dioxinevorming te voorkomen. Onder meer de bast van hout bevat fenol houdende harsen en het zout chloride. Dioxinen ontstaan onder meer door verbranding van chloorhoudende fenolen, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Dioxine>.
Hoe wordt voorkomen dat er bij deze relatief lage verbrandingstemperatuur dioxinen ontstaan en uitgestoten worden? In hoeverre is onderzoek gedaan dat deze combinatie van stoffen niet zal leiden tot dioxinevorming bij een dergelijke snoeihoutcentrale? Worden tijdens het stoken van snoeihout periodiek dioxinemetingen gedaan? Zo nee, waarom niet.
11. Is er al een vergunning afgegeven voor de toekomstige snoeihoutcentrale in het kader van de natuurbeschermingswet? En zo ja, wanneer is deze afgegeven? Zo nee, wanneer gaat deze worden afgegeven?

Ondertekening:

Lianne Duiven, GroenLinks

Patrick Hegeman, B06

beantwoording college

beantwoording vóór	:	19 juli 2019	(in te vullen door de griffie)
behandelend ambtenaar	:	Paul Hospers	
zaaknummer	:	98559	
onderwerp	:	Snoeihoutcentrale in Lingewaard	
datum beantwoording	:	9 juli 2019	
bijlagen	:		
verzenddatum	:		(in te vullen door de griffie)

(* : weghalen hetgeen niet van toepassing is)

Naar aanleiding van bovenstaande vragen treft u onderstaand het antwoord van het college aan.

Inleiding / toelichting:

Lingezegen Energy is het collectieve energiebedrijf van de gevestigde tuinbouwbedrijven op Bergerden (NEXTgarden). Lingezegen Energy produceert op dit moment warmte, elektriciteit en CO₂ met gasgestookte warmtekrachtkoppelingen (WKK) en ketels en distribueert dit over hun eigen warmtenetwerk. De warmte en CO₂ wordt in de tuinbouwbedrijven gebruikt, 90% van de geproduceerde elektriciteit (90.000 MWh) wordt geleverd aan het openbare net, 10% van de elektriciteit aan de glastuinbouwbedrijven. Hiervoor wordt per jaar circa 25 miljoen m³ aardgas gebruikt. Lingezegen Energy is een van de 200 bedrijven in Nederland die begin 2018 een brief van Minister Wiebes heeft ontvangen met het verzoek om het gebruik van Gronings gas op korte termijn (uiterlijk in 2022) uit te faseren. Achtergrond voor deze brief is de wens om te verduurzamen en om de gaswinning in Groningen te verminderen. De tuinbouwbedrijven kennen zelf ook de wens en noodzaak om te verduurzamen. Verduurzaming van de energievoorziening wordt steeds meer een voorwaarde voor de financiering van tuinbouwbedrijven en afzet van tuinbouwproducten. Hiertoe zijn in de afgelopen jaren meerdere studies uitgevoerd en trajecten onderzocht, rondom geothermie en het aantakken op een te realiseren regionaal warmtenet Arnhem-Nijmegen. Voor geothermie bleek de ondergrond ongeschikt. Het regionale warmtenet is tot op heden niet gerealiseerd. Een houtgestookte WKK is als enige beschikbare techniek naar voren gekomen om tegen bedrijfseconomisch aanvaardbare voorwaarden en op korte termijn de benodigde grote hoeveelheid warmte (450.000 GJ per jaar) te kunnen produceren en het gebruik van aardgas vergaand terug te kunnen dringen.

Lingezegen Energy is medio 2017 een samenwerking gestart met de firma HoSt uit Enschede. HoSt beschikt over expertise om een houtgestookte WKK te realiseren en exploiteren, ze doen dit al op diverse locaties in Nederland en het buitenland. Er is in 2018 door HoSt een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de bouw van een houtgestookte WKK op Bergerden. Een houtgestookte WKK past binnen het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning is (dus) verleend. Een milieuvergunning is voor een dergelijke installatie niet nodig, het valt onder het Activiteitenbesluit. Van provincie Gelderland is een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd en verkregen. Het doel van de installatie is warmte- en elektriciteitslevering aan de tuinders. De installatie heeft een vermogen van 14,7 MW en een input van circa 42.000 ton aan snoeihout. De firma HoSt en de tuinders verenigd in Lingezegen Energy hebben een overeenkomst gesloten over levering en afname van warmte. De houtgestookte WKK zal de bestaande, gasgestookte WKK-en grotendeels vervangen. Er is voor de installatie voor een

productieperiode van 12 jaar door het Rijk SDE+ subsidie (Stimulering Duurzame Energieproductie) toegekend. De financiering van de installatie is verstrekt door de ASN Bank. Voorwaarde voor financiering is dat het hout onder de NTA 8080 norm valt. Dit is een keurmerk voor duurzame biomassa. Het hout dat in de installatie wordt gebruikt betreft versnipperd snoeihout.

Er zijn kanttekeningen te plaatsen bij de duurzaamheid van houtstook voor energieopwekking. Houtstook leidt tot een verhoging van de CO₂ concentratie in de atmosfeer, terwijl we juist de CO₂ concentratie willen laten dalen. De CO₂ uitstoot van energieproductie uit hout die vrijkomt door verbranding wordt weliswaar vastgelegd door nagroeiend hout, maar dit 'terugvangen' van CO₂ vindt veel later plaats. Het kan enkele decennia duren voordat de CO₂ die bij houtverbranding vrijkomt, door aanplant van nieuw bos is gecompenseerd. Ook dient het snoeihout te worden vervoerd, waarbij CO₂ vrijkomt.

Tegen bovenstaande achtergrond is de inzet van een houtgestookte WKK te zien als transitietechniek. Het is een techniek die nu voor handen is om het aardgasverbruik te verminderen. Het is gewenst dat er in de komende jaren meer volhoudbare technieken op voldoende schaal en met haalbare bedrijfseconomische voorwaarden beschikbaar komen. Voorbeelden hiervan zijn geothermie, zonthermie en warmte uit oppervlaktewater. Voor (ultradiepe) geothermie wordt er in de regio onderzoek uitgevoerd door energie Beheer Nederland en TNO in opdracht van het Ministerie van EZK in het kader van het SCAN-programma. Zonthermie is een interessante techniek mits er tot een rendabele vorm van seizoensopslag van warmte kan worden gekomen (die tot op heden ontbreekt). Hiertoe werken we onder meer aan een onderzoek naar Hoge Temperatuur Opslag. Voor warmte uit oppervlaktewater loopt een inventarisatie van de potentie.

De opgave voor de energietransitie in onze gemeente en regio is groot. We dienen de gestelde doelen (Gelders Energie Akkoord) voor 2020, 2023, 2030 en 2050 te halen. Dit vereist energiebesparing, kleinschalige en grootschalige duurzame opwek van elektriciteit en warmte. Hiervoor zijn ingewikkelde keuzes nodig. Aan de verschillende vormen van grootschalige duurzame opwek zitten verschillende nadelen en de mogelijkheden zijn met de beschikbare technieken begrensd. We zullen met de huidige technieken voor de kortere termijn en toekomstige technieken voor de langere termijn tot een steeds verder verduurzaamde energiemix moeten komen.

Antwoorden:

1. *Is er een vergunning afgegeven voor de snoeihoutcentrale of wordt deze nog aangevraagd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer heeft deze ter inzage gelegen?*

Ja, de aanvraag is op 15 maart 2018 ontvangen en de omgevingsvergunning is op 1 juni 2018 verstrekt. Het besluit is op 12 juni 2018 gepubliceerd in 'Het Gemeentenuws'. Er zijn geen bezwaren ingediend tijdens de bezwarentermijn.

Op 15 maart 2018 is er een melding Activiteitenbesluit ingediend voor het oprichten van het bedrijf. Deze melding is beoordeeld en op 28 juni 2018 is een brief verzonden dat deze melding volledig is en voldoet aan de eisen die de wet hieraan stelt. Deze melding is op 11 juli 2018 gepubliceerd in 'Het Gemeentenuws'.

Op 31 mei 2019 is er een gewijzigde aanvraag ingediend omdat er bouwkundige wijzigingen aan het plan worden doorgevoerd. De ontvangst van deze aanvraag is op 12 juni 2019 gepubliceerd in 'Het Gemeentenuws'. Voor deze wijzigingen zal tevens een nieuwe melding Activiteitenbesluit moeten worden ingediend.

Door provincie Gelderland is op 12 februari 2019 een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming verleend. Het ontwerpbesluit heeft vanaf 20 december 2018 gedurende 6 weken ter inzage gelegen, het besluit heeft vanaf 19 februari 2019 gedurende 6 weken ter inzage gelegen.

2. *Voor welke periode is deze vergunning afgegeven?*

Voor onbepaalde tijd.

3. *Houtstook leidt tot een zogenaamde CO2-schuld die pas na 20 tot 100 jaar wordt gecompenseerd indien herplant van bomen plaatsvindt. Deze extra CO2-uitstoot door houtstook kan het klimaat niet gebruiken. De CO2-concentratie in de atmosfeer dient juist te dalen (zie artikel Trouw). Is het college het eens met GroenLinks en B06 dat een houtgestookte centrale geen oplossing kan zijn voor het verminderen van CO2?*

Zie inleiding.

4. *Is het college het met GroenLinks en B06 eens dat een snoeihoutcentrale een beladen onderwerp is, zeker met een biogascentrale ernaast die regelmatig negatief in het nieuws komt, en dat het daardoor belangrijk is dat er draagvlak is voor deze snoeihoutcentrale? Zo ja, waarom is het plan (nog) niet aan raad en inwoners voorgelegd? Zo nee, waarom niet?*

Het gebruik van de snoeihoutcentrale past binnen het door de raad op 4 februari 2016 vastgestelde bestemmingsplan Bergerden. De hoogte van het gebouw is 10% hoger dan toegestaan en is met een binnenplanse afwijkingmogelijkheid vergund. De hoogte van de schoorsteen is middels een buitenplanse afwijking (artikel 4 Bijlage II Bor, kruimelafwijking) vergund. De omgevingsvergunning is (dus) verleend. Besluitvorming anders dan over de omgevingsvergunning met het bestemmingsplan als kader is derhalve niet aan de orde geweest. Naast de publicaties behorende bij de onder 1 genoemde bezwaren en terinzage-periodes is de ontvangst van de aanvraag om een omgevingsvergunning op 28 maart 2018 gepubliceerd in het Gemeentenieuws.

5. *Welk soort hout wordt gebruikt voor deze centrale, waar komt dit hout vandaan en hoe wordt dit gecontroleerd? Komt het hout uit FSC-beheerde bossen?*

Het betreft snoeihout uit een straal van maximaal 150 km. Dit wordt gecontroleerd door de financier ASN Bank. Het hout komt van een partij, die zowel NTA8080, als FSC gecertificeerd is. In het Activiteitenbesluit is geen maximale afstand opgenomen.

6. *Wat is de maximale afstand waarvandaan snoeihout gaat worden betrokken?*

Zie punt 5.

7. *Hoeveel warmte levert de centrale jaarlijks op en hoeveel snoeihout (in ton droge stof per jaar) is daarvoor nodig?*

De installatie heeft een capaciteit van 14,7 MW voor 7.000 vollasturen per jaar. Per uur verbrandt de centrale 6.1 ton hout, zijnde 3.4 ton droge stof per uur. Het gaat om 42.700 ton per jaar.

8. *Zijn er berekeningen van de CO2- en fijnstof-uitstoot als gevolg van vervoer, bewerking van snoeihout en verbranding? Dit ten opzichte van de CO2-vastlegging door bijgroei.*

9. *Vanuit het RIVM wordt erop gewezen dat houtstook schadelijk is voor milieu en volksgezondheid, met name door de uitstoot van fijnstof.*

Hoeveel fijnstof wordt uitgestoten bij de verbranding in deze snoeihoutcentrale (in ton droge stof per jaar)? Hoeveel stijgt de fijnstof concentratie op leefniveau rondom deze centrale? Leidt dit tot normoverschrijding? Vindt er een continue monitoring van de uitstoot van fijnstof plaats? Zo nee, waarom niet? Wordt er gemonitord op koolmonoxide (gidsparameter voor onvolledige verbranding)? Zo nee, waarom niet? Op welke andere luchtverontreinigende stoffen wordt de uitstoot gemonitord?

Voor de installatie is geen omgevingsvergunning voor de activiteit milieu nodig maar kan worden volstaan met een melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer (verder Activiteitenbesluit). In het Activiteitenbesluit zijn landelijk geldende milieunormen opgenomen waaraan het bedrijf moet voldoen. Voor het bedrijf is op 15 maart 2018 een melding Activiteitenbesluit ingediend. De melding Activiteitenbesluit heeft alleen betrekking op de locatie waar het bedrijf is gevestigd. Emissies als gevolg van vervoer en bewerking van snoeihout buiten de locatie van het bedrijf vallen buiten de scope van het Activiteitenbesluit. Deze activiteiten vallen dus niet onder de milieunormen van het Activiteitenbesluit en kunnen dus niet bij de beoordeling van de melding worden betrokken.

In het Activiteitenbesluit zijn emissie-eisen gesteld ten aanzien van totaal stof (zwevende deeltjes) (5 mg/normaal kubieke meter), Stikstofoxiden (NO_x) (145 mg/normaal kubieke meter) en Zwaveldioxide

(SO₂) (200 mg/normaal kubieke meter). Voor fijnstof, dioxine en Koolmonoxide zijn in het Activiteitenbesluit geen emissienormen of immissienormen opgenomen en is voor deze stoffen geen meetverplichting opgenomen.

Het bedrijf moet continu metingen uitvoeren of aan de emissiewaarden wordt voldaan. Of de metingen op een juiste wijze worden uitgevoerd wordt gecontroleerd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Daarnaast wordt op basis van deze metingen beoordeeld of aanvullende emissie-eisen noodzakelijk zijn. De centrale voldoet daarmee aan de eisen van het activiteitenbesluit. Voor nadere informatie wordt verwezen naar het kennisdocument Houtstook in Nederland dat is samengesteld in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

10. *De verbranding van het natte snoeihout (ca 50% vocht) vindt plaats op slechts ca 450 graden. Bij een afvalverbrandingscentrale dient de verbrandingstemperatuur minimaal 850 graden te zijn om dioxinevorming te voorkomen. Onder meer de bast van hout bevat fenol houdende harsen en het zout chloride. Dioxinen ontstaan onder meer door verbranding van chloorhoudende fenolen, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Dioxine>.*

Hoe wordt voorkomen dat er bij deze relatief lage verbrandingstemperatuur dioxinen ontstaan en uitgestoten worden? In hoeverre is onderzoek gedaan dat deze combinatie van stoffen niet zal leiden tot dioxinevorming bij een dergelijke snoeihoutcentrale? Worden tijdens het stoken van snoeihout periodiek dioxinemetingen gedaan? Zo nee, waarom niet.

De verbranding van snoeihout zal plaatsvinden bij een temperatuur van 975 graden.

11. *Is er al een vergunning afgegeven voor de toekomstige snoeihoutcentrale in het kader van de natuurbeschermingswet? En zo ja, wanneer is deze afgegeven? Zo nee, wanneer gaat deze worden afgegeven?*

Zie punt 1.

burgemeester en wethouders van Lingewaard,
de secretaris,

drs. J. Wijnia

de burgemeester,

M.H.F. Schuurmans-Wijdeven

De tijdsbesteding in financiële zin verbonden aan de behandeling en beantwoording van bovenstaande art. 18 rvo-vragen door de behandelend ambtenaar bedroeg: 4 uur x € 95,-- (uurtarief) = € 380,-.